

STORTINGET

Representantforslag 19 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Sandra Borch, Geir Pollestad,
Ole André Myhrvold og Per Olaf Lundteigen

Dokument 8:19 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Sandra Borch, Geir Pollestad, Ole André Myhrvold og Per Olaf Lundteigen om eierskap og skattlegging av vindkraft i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge er begunstiget med vindressurser. Utbygging av vindkraft er nå konkurransedyktig med vannkraft, og det er stor interesse for å investere i vindkraft på land. De lovmessige krav til offentlig eierskap og det særlige skatteregimet for vannkraftsektoren gjelder ikke tilsvarende for vindkraft, selv om det er mange likhetstrekk mellom vannkraft og vindkraft. Begge gjør omfattende bruk av naturressurser og produserer samme vare, kilowattimer, i samme marked. I motsetning til i vannkraftsektoren er det i hovedsak utenlandske kapitalkrefter som står bak investeringene i vindkraft, og det gjelder ingen begrensninger for slike investorer.

Den siste tiden er det avdekket eksempler på at store inntekter fra vindparker i Norge ikke skattlegges med selskapskatt i Norge. Blant annet har TV2 vist til at de utenlandske eierne av Tellenes vindpark i Rogaland sender store inntekter fra norsk vind til en skattefri øy i Karibien.

For vindkraften som bygges ut, er det ikke et godt nok lovverk, selv om man benytter seg av en allmenn ressurs som er geografiske områder, og i stor grad natur. I dag ser man at stadig flere av vindkraftverkene kjøpes opp av utenlandske interesser.

Forslagsstillerne ønsker en lokalt forankret utbygging av vindkraft som ivaretar landskap og naturkvaliteter og eksisterende næringer og bidrar med inntekter til

lokalsamfunnene. Ved utbygging på land må dette være i tråd med lokale ønsker og kommunestyrevedtak, og det må sikres nasjonalt eierskap.

I tråd med langvarig norsk tradisjon for naturressursutnyttelse er det behov for å innføre et skatteregime for vindkraftsektoren som både sikrer Norge en andel av den verdiskapingen som landets naturressurser gir opphav til, og som sikrer naturressurskommunene sin rettmessige andel.

Naturressursskatten på vannkraftsektoren inngår i grunnlaget for det statlige overføringssystemet for kommunene. Gjennom inntektsutjevningen blir naturressursskatten i hovedsak en inntektskilde for hele kommunesektoren. Naturressursskatten skal være et viktig prinsipielt uttrykk for en lokal skattlegging av bruk av lokale naturressurser, og bør innføres også for vindkraftproduksjon. Naturressursskatten må derfor ikke tas inn i grunnlaget for det statlige inntektsoverføringssystemet, men behandles på samme måte som kommunal eiendomsskatt.

Vindkraftanlegg innebærer ofte betydelige arealbeslag og landskapspåvirkninger som reduserer lokale naturverdier eller kommer i konflikt med friluftsinnteresser. Det er urimelig at noen utvalgte lokalsamfunn uten vederlag skal måtte tåle inngrep i sine naturverdier for tiltak som kommer storsamfunnet til gode. Det skaper også sterke disinsentiver for en lokal aksept av omfattende naturinngrep. Konsekvensen av naturinngrepet er uavhengig av om vindkraftanlegget gir økonomisk overskudd. En naturressursskatt må derfor utformes som en inntektsuavhengig skatt som kommer vertskommunene til gode.

Forslagsstillerne mener vinden og naturområdene, i likhet med vannet og olje og gass, er en ressurs som tilhører fellesskapet. Utnyttelsen må komme fellesskapet til gode. Forslagsstillerne foreslår derfor å innføre bestemmelser som gjør at kommuner som avsetter arealer til vindkraft, skal få mer igjen av inntektene gjennom en

naturressursskatt, samt at det bør utredes et forslag om en hjemfallsordning for vindkraft slik det er for vannkraft. I tillegg er det behov for å se på skattleggingen av utenlandske selskapers verdiskaping i Norge.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om en hjemfallsordning for vindkraft slik det er for vannkraft.

2. Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om en naturressursskatt for vindkraft som skal komme kommunene til gode.
3. Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om skattlegging av utenlandske selskapers verdiskaping i Norge, herunder behovet for innstramming av reglene for overskuddsflytting.
4. Stortinget ber regjeringen sikre at vedtak om utbygging av vindkraft er i tråd med lokale ønsker og kommunestyrevedtak. Konesjon kan ikke gis i strid med kommunestyrevedtak.

28. november 2019

Sigbjørn Gjelsvik

Sandra Borch

Geir Pollestad

Ole André Myhrvold

Per Olaf Lundteigen